

Spółeczna Rada Legislacyjna
Centrum Obywatelskich Inicjatyw Ustawodawczych
NSZZ "Solidarność"

Obywatelski Klub Parlamentarny
Marszałek Senatu
Przewodniczący Senackiej Komisji
Inicjatyw i Prac Ustawodawczych
Wice Przewodniczący Sejmowej
Komisji Prac Ustawodawczych

Warszawa

Opierając się na dotychczasowych wypowiedziach członków Społecznej Rady Legislacyjnej oraz powołanych przez tę Radę Zespołów, pozwalamy sobie przedstawić Obywatelskiemu Klubowi Parlamentarnemu nasz pogląd w sprawie planu prac ustawodawczych.

1/. Opracowanie takiego planu i terminarza możliwie szybko jest rzeczą niezbędną. Plan taki powinien obejmować całość zagadnień oraz ustalać tymczasowo kolejność prac. Niewątpliwie potrzebne rozróżnienie spraw wg. ich ważności nie może być identyczne z określeniem ich kolejności /pilności/.

2/. Najważniejszą sprawą jest oczywiście nowa KONSTYTUCJA. Przystąpienie do prac nad jej projektem może jednak nastąpić dopiero po ustaleniu tych wszystkich zagadnień, których rozwiązanie będzie przesądzać o treści Konstytucji jako modelu Państwa.

Już teraz jednak należy rozpocząć pracę nad pięcioprzymiotnikową ordynacją.

3/. Wszystkie pozostałe zagadnienia można umieścić w następujących działach:

- system społeczny,
- system gospodarczy,
- system władz
- i kilka wielkich odrębnych działów ustawodawstwa.

Zagadnień jednego z tych działów nie można regulować bez uwzględnienia zagadnień z innych działów.

4/. System społeczny przesądza o wielu innych rozwiązaniach. Należy do niego ustalenie najogólniejszych zasad przyświecających całemu ustawodawstwu, zwłaszcza gwarancji wolności i równości obywatela praw człowieka i obywatela, swobody tworzenia organizacji.

Już teraz należy przystąpić do opracowania przepisów dotyczących tworzenia i funkcjonowania stowarzyszeń i innych organizacji społecznych również młodzieżowych, partii politycznych, przy czym swoboda tworzenia partii politycznych nie wymaga uregulowań ustawodawczych, które należałoby ograniczyć do kontroli nad ich działalnością ale nie przez MSW, lecz przez sądy lub Sejm, związków zawodowych, samorządu zawodowego, zgromadzeń, środków masowego przekazu /prasa, radio, telewizja, wydawnictwa, przy zapewnieniu szerokiej wolności, wyłączenia monopoli i zniesienia cenzury prewencyjnej/.

5/. Ustawodawstwo w zakresie gospodarki powinno się opierać na ustalonym uprzednio szczegółowym modelu.

Ekonomiści i politycy powinno jak najrychlej dostarczyć odpowiednich założeń, po których przyjęciu przez Obywatelski Klub Parlamentarny będzie można przystąpić do przygotowywania przez prawników projektów ustawodawczych.

Najpilniejsze sprawy należy rozwiązywać już obecnie ale w aspekcie ich możliwej przejściowości.

Monopol własności państwowej należy już obecnie usunąć zarówno jeżeli chodzi o przepisy Konstytucji jak i o zwykłe ustawodawstwo a w konsekwencji praktykę.

Również niezwłocznie niezbędne jest zlikwidowanie wszelkiego wpływu organizacji politycznych na sprawy gospodarcze /odpolitycznienie - odpartyjnienie/.

6/. Przekształcenie systemu władz należy przeprowadzać stopniowo, ale konsekwentnie i bez zbytecznej zwłoki.

Jedną z podstawowych zasad jest wymóg kompetencyjności wszystkich przedstawicieli organów władzy oraz ich bezwzględnej lojalności wobec Państwa.

Uważamy, że powinien istnieć zakaz należenia do jakiegokolwiek ugrupowania politycznego sędziów, prokuratorów, żołnierzy służby zawodowej i funkcjonariuszy służb policyjnych.

Całemu sądownictwu cywilnemu, karnemu, administracyjnemu, jak również Trybunałowi Konstytucyjnemu i Trybunałowi Stanu należy zapewnić rzeczywistą /formalną i materialną/ niezawisłość.

Nie czekając na dalej idące zmiany należy podporządkować władze prokuratorskie Ministerstwu Sprawiedliwości oraz przywrócić instytucję sędziów śledczych.

Nie należy zwlekać z wprowadzeniem rzeczywistego samorządu terytorialnego przy zapewnieniu mu majątkowych podstaw działania /własność komunalna/.

Nie ma jednak żadnej przyczyny, która uzasadniałaby zwleknięcie z pozbyciem Ministerstwa Spraw Wewnętrznych charakteru organu represji i możliwości ograniczania i naruszania wolności oraz naruszania nietykalności fizycznej.

7/. Całościowa reforma działów ustawodawstwa jak : prawo cywilne łącznie z rodzinnym, prawo karne, pracy i ubezpieczeń społecznych, prawo rolne, pomyślane jako stworzenie nowych aktów legislacyjnych /kodeksów/, nie będzie mogło nastąpić w zbyt rychłym czasie, albowiem w dużej mierze będzie zależało od rozwiązań w zakresie ustroju społecznego oraz gospodarczego a nawet ustroju władz.

Nie oznacza to niezbędności zmiany już teraz szeregu przepisów ogólnych i szczegółowych lub nawet całych instytucji prawnych /głównie prawo karne, rolne/.

Wyłączenie prawa rodzinnego z ram kodeksu cywilnego uważamy za błędne.

Nowy, pożądany model gospodarki powszechnej w świecie wydaje się przesądzać o potrzebie powrotu do odrębnego kodeksu handlowego, który objąłby również niektóre instytucje dzisiaj uregulowane w kodeksie cywilnym.

Nowe prawo spółdzielcze powinno być opracowane jak najrychlej, aby usunąć biurokratyczną organizację spółdzielczości.

2/. Społeczna Rada Legislacyjna jeszcze w 1981 r. podjęła przygotowywanie społecznych projektów ustawodawczych w niektórych wybranych dziedzinach prawa, opublikowanych w formie kilkunastu wydawnictw poddawanych następnie dyskusji w czasie ogólnopolskiego Forum Prawników.

Kodeks Karny opracowała komisja prof. dr Władysława Woltera.

Dwa warianty Kodeksu Postępowania Karnego z sędzią śledczym i bez przygotowali: zespół prof. dr Stanisława Waltośa i prof. dr Alfreda Kaftal, a nadto wstępny projekt Kodeksu Karnego Wykonawczego doc. dr Andrzeja Rzeplińskiego oraz założeń nowelizacji Kodeksu

Wykroczeń prof. dr Andrzeja Zolla i doc. dr Lecha Falandysza.

Projekty nowelizacji ustaw o ustroju szeroko rozumianych organów o ustroju wymiaru sprawiedliwości opracowali: sędziowie Sądu Najwyższego Zofia Wasilkowska i Stanisław Rudnicki, ustawę o Sądzie Najwyższym, prawo o ustroju sądów powszechnych - prof. dr Adam Strzembosz z zespołem sędziów, przepisy o prokuraturze - prokuratorzy Aleksander Herzog i Krzysztof Bochowski, ustawę o adwokaturze - adwokaci z Naczelnej Rady Adwokackiej, ustawę o radcach prawnych - dwa warianty KKK i Stowarzyszenia Radców Prawnych, opracowano wstępne założenia zmiany przepisów o MO i MSW.

9/. Komisja d/s. prawa gospodarczego - prof. dr Stanisława Włodyki opracowała projekt ustawy o przedsiębiorstwie i samorządzie załogi, będący kompromisem pomiędzy projektem rządowym i "Sieci", a w konsekwencji podstawa uchwalonej ustawy.

10/. Komisja prof. dr Tadeusza Zielińskiego przygotowała projekt Kodeksu Pracy /prawie 150 stron wraz z uzasadnieniem/ oraz ustawę wypadkową z referentem sędzią dr Zygmuntem Bidińskim / z propozycją realnych odszkodowań za wypadki przy pracy/.

11/. Projekt szeroko rozumianego prawa prasowego i dostępu do informacji - Komisja prof. dr Andrzeja Kopffa i prof. dr Andrzeja Wasilewskiego ukończyła na dwie godziny przed wprowadzeniem stanu wojennego.

12/. Propozycje zmian przepisów z zakresu ochrony konsumenta zespołu prof. dr Ewy Łętowskiej i prof. dr Czesławy Żuławskiej - wydrukowane w formie 150-stronicowej książki niestety zostały po wprowadzeniu stanu wojennego przeznaczone na przymięt.

13/. Jeszcze zdążyliśmy opublikować i poddać wstępnie dyskusji propozycje zmian z zakresu prawa konstytucyjnego dr Andrzeja Rozmarynowicza i dr hab. Andrzeja Kubasa, oraz założenia nowelizacji ordynacji wyborczej dr Tadeusza Syryjczyka i dr Krzysztofa Pleszki.

14/. Poważnie były zaawansowane prace licznej komisji prawa rolnego prof. dr Waleriana Pańko, zmierzające do przeniesienia na grunt ustawodawstwa porozumień ustrzycko-rzeszowskich.

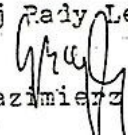
Podjęto również wstępne prace w dziedzinie ochrony środowiska, gospodarki gruntami, prawa administracyjnego, samorządu terytorialnego /obecnie zespół doc. dr Michała Kuleszy/

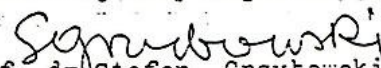
W tych dniach przedmiotem naszych posiedzeń i oceny są projekty ustawy o zgromadzeniach zespołu dr Krystyny Pawłowicz, doc. dr Lecha Falandysza, doc. dr Jacka Kurczewskiego i dr Małgorzaty Fuszary, oraz projektu ustawy o Krajowej Radzie Sądowniczej - doc. dr Andrzeja Rzeplińskiego.

W nowo zaistniałej sytuacji widzimy możliwość i konieczność zintensyfikowania przygotowawczych prac ustawodawczych.

W załączeniu przedkładamy dwa ze wstępnych, aktualnych opracowań kierunków prac legislacyjnych zaproponowanych przez przewodniczących zespołów prawa gospodarczego - prof. dr Stanisława Włodykę i prawa administracyjnego - prof. dr Andrzeja Wasilewskiego.

Z wyrazami prawdziwego poważania i szacunku

Sekretarz
Społecznej Rady Legislacyjnej

sędzie Kazimierz Barczyk

Przewodniczący
Społecznej Rady Legislacyjnej

Prof. dr Stefan Grzybowski

w Krakowie, dnia 19 września 1989 r.